

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novan: ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, esütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hiv tal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dobánytörszédkben.

Vallásgyalázás.*)

(A Budapesti Hírlap katolikus vallású s elsősorban pap előfizetőinek és olvasóinak szives figyelmébe.)

Jó egynehányszor reá mutattunk már e lap hasábjain arra a szemérmetlen játékra, melyet a Rákosiék jól jövedelmező lapja, a Budapesti Hírlap, üz katolikus olvasóinak vallásos meggyőződésével.

A színváltozásáról híres kameleon bátran a következetesség, az egyenesség példányképe gyanánt állítható szembe ezzel a szem- és köpönyegforgató vállallattal.

Bár a katolikus egyház, a katolikus vallás iránt többnyire objektívnek mutatja magát, nem mulik el hét, hogy ha nem is vezető cikkében, de hireiben, tárcáiban ne ütne egyet azokon az elveken, azokon a tanokon, melyek szentek előttünk.

Sajnos azon mérsékelt és „jó” katolikusok, világiak és papok egyaránt, kiknek soraiból ezen lap olvasó és előfizető közönsége javarésztében kikérül, sokkal felületesebbek, semhogy ily csekélységek fennakadva levonnák a maguk számára a konzekvenciát, mely csak egy lehet: *a leibzsurnál visszaküldése.*

Hogy ez a köbremelet kameleon mily ügyesen csinálta ez ideig a dolgát, abból is láthatjuk, hogy általunk is ismert, tisztelt és nagyabecsuált,

* Tisztelettel kérjük katolikus lapírtásainkat, sziveskedjenek az itt elmondottakat hasábjaikon legalább kivonatolva megemlíteni.

tekintélyes állású és teljesen korrekt érzelmű katolikus egyházi férfiak irását voltunk szerencsések bizonyos időközökben e lap hasábjain olvashatni.

Tudjuk, hogy mindez igen alkalmas arra, hogy az olvasóközönség tisztánlátását a legnagyobb mértékben akadályozza.

Épen ezért mi egyrészt örvendünk azon a legújabb, különben igen szomorú fordulatot, melylyel az említett lap most, mikor az előfizetési díjak év végeig a papi és más katolikus erszényekből befolytak, a nyílt vallásgyalázás terére lépett.

A Budapesti Hírlap most folyó regényének elolvasása kényszerített bennünket e határozott kijelentésünkre. Komoly meggyőződésünk, hogy ha azokat a szemenszedett és a hetvenes évek papramorgó irataira emlékeztető ocsmányságokat nem bizonyos *Corelli* Mária nevű ismeretlen existencia, de egy *Zola* Emil írja, az a vallásgyalázó regény már rég *indarre* került volna.

Kérve olvasóinkat, hogy az itt közlendő ocsmány szemelvényeken vallásos lelkükkel meg ne botránkozzanak, a következő harásos részletekben véljük jónak a vallásgyalázó fércmunkát velük megismertetni:

Egy jezsuitát így mutat be:

„Allig gombolt, szoros fekete köntöse szinte kegyetlen leplezetlenséggel árulta el szívós, izmos, csontos alakját és sovány keze, a melyet — a király előtt mélyen meghajolva — mellére tett — inkább egy hulla ráncos kezéhez, mint sem egy élő emberéhez hasonlított.”

Továbbá:

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Nőemancipáció.

Haladunk, rémségcsapaton haladunk! Még gondolatnak is furcsa s ime már megvalósult tény: egyetemre járnak a nők, vannak nekünk is diákisasszonyaink. Csak azt nem értem, hogy férhet azokba a hajtkorónás fejecsékbe, melyek rendeltetése, hogy az életet csak könnyebb, vidámabb oldaláról tekintsék, a sok csacsakasság mellé még tudomány is!

Egyébként, hogy mily komolyan fogják föl a dolgot, arról magam is meggyőződtem egy elsesett párbeszéd alapján.

— Mariskám! hogy tetszik neked X. tanár előadása?

— X-é? Jó, az elragadó. Mily remekül folynak szájából a szebbnél-szebb szavak s hozzá még az a csókolni való kis pörge bajusza! Igazán, az egyetemi tanárok mintaképe. Hanem Y. előadása már nem tetszik annyira. Szép, szép, a mit mond, de biz ő már egy kissé öregeske.

— No ezekből már nem lesznek tudósok! Gondoltam magamban s talán nem is egész alap-talanul.

De hát ne itéljük elhamarkodva, kísérjük őket a terembe is. Mikor először beléptem, önkéntelen is eszembe ötlött, mennyivel növekedett a bölcsészek száma a nőemancipáció óta,

mert hogy növekedett-e, az már kétséges. Mert hát nem minden pályán adatott meg az embernek az a gyönyörűség, hogy kifáradva a hosszas magyarázatokban, szomszédnője kellemes arcán pihentesse szemét.

Belép a tanár, megszűnik a vidám fecsegés, melyben kiválóan Ők (nagy Ő-vel írom, hogy senki ezért rám ne vessen) grasszálnak s kezdődik a komoly munka.

Mily áhitattal figyelnek! Hm! Ha az ember ökluré nélkül nézi, még be is csapódnék! Csak tegyük föl a szemüveget s vizsgáljuk őket egy kissé tüzetesebben. A legkomolyabb magyarázat alatt elmosolyodik némelyik, másik pedig egyegy rejtett könnyet hullat, mikor nevetni kellene (ha az egyetemi szubordináció úgy kívánja!) Ezek már csak komolyan tudósok akarnak lenni?

Pályázat nyílik valamely állásra. Természetes, pályázók tömegesen akadnak a mai szegény világban. Többször a mindenható direktorhoz audienciára, már nem győzi őket szép szóval, ígérettel tartani. De hátra van még a feketeleves, jön az utolsó pályázó: egy igéző szép nő.

— Talán nagysád is pályázik?

— Igen, direktor ur!

— Sajnálom, de az állásra már van jelöltem!

— De direktor ur! (Kacsintás.)

— Nem tehetem, kérem, a legjobb akarat mellett sem.

— De direktor ur! (Ujabb kacsintás igéző mosoly kíséretében.)

Szegény direktor vakargatja izzadt üstökét, hogy bonyolítja le ezt a fránya ügyet?!

„A papnak sötét, álnok szeme alattomosan villant meg egy pillanatra, a mint tekintetét az uralkodó nyílt és nyugodt arcára emelte — aztán még egyszer mélyen meghajolt.”

Majd:

„Del Fortisz (a jezsuita) újra egy alattomosan gyors pillantással tekintett föl. De látva, hogy a király szeme nyugodtan szegződik az övére, ismét gyorsan lesütötte és megadta a nyilván előre készített feleletet.”

Mutatvány a párbeszédből:

— „Őn elfogja ismerni — folytatta a király — hogy az emberi gondolat mindig a haladásra törekszik. Szerencsétlenségükre az önk vallása elmarad az emberi gondolat gyors haladásá mögött, a miből az intelligens világ azt következteti, hogy valami hibának kell lenni a tanaikban. Mert ha az Egyház, mindig és mindenben hive maradt volna isteni Mestere tanainak, akkor ezideig föltétlenül győzedelmeskedett volna minden nemzeteken. De ma sem tesz egyebet annál, a mit a középkorban tett — fenyeget, megfélemlít és üldözi mindazokat, a kik Isten adta eszközét valamely okos dolagra használnák — de nem segíti, sőt nem is érdekli a világ fokozódó civilizációja és testvéresülése iránt.”

Vagy:

— „Bocsánat, Felség, de mi a Jézusnak rendjéből valók, szintén Felséged alattvalói vagyunk és úgy tudjuk, hogy Felséged egy keresztény és katolikus uralkodó...”

— Bizonyos, hogy az is vagyok! — felelte a király — keresztény katolikus olyan szók, a melyeket, ha jól fogtam föl értelmüket, nagyra becsülsök! „Keresztény” Krisztus tanainak hívőjét és követőjét, „katolikus” pedig

— Nem! Nem lehet semmiképpen sem!

— De direktor ur! (Könyörgő pillantás.)

— Kérem nagysád, lássa be! Oly tömegesen vannak a pályázók, hogy lehetetlen mindenkét elfogadnom. Vannak köztük igen tehetséges fiatal emberek s van, kit maga a miniszter pártfogol.

— De direktor ur! (Halk zokogás.)

A direktor kétségbeesetten kapkod kalapja után, menekülni akar, de utját állja a zokogó pályázó s oly esengve tud ránézni!

— Kérem, bocsásson! Lássa, édes nagysád, nem tehetem! Nem tehetem! Kívánjon tölem bármit, csak ezt ne!

— De direktor ur! (Valóságos zuhataga a könnyeknek.)

— Mit csináljak? (Izgottan futkos.) Üresedés több nincs, a miniszter elbocsát, ha pártfogoltját el nem fogadom!... Megbolondulok! De édes nagysád! becsületben megöszültem, ne kívánja tölem, hogy egy derék tehetségnek utját vágjam!... Édes nagysád, kimélje szegény íjemet, szünjék meg zokogni, esdve kérem!

— De direktor ur! (Fuldokló zokogás.)

— Rettenetes! Hisz így tönkreteszi magát! Csillapuljon, az égre kérem!... Nem! ezt nem engedhetem, inkább jöjjön árva fejemre, a minék jönne kell, de ez a helyzet tarthatatlan! (Elkeseredve lecsapja kalapját.) Nagysád, szünjék már meg zokogni, az állást elnyerte!

— Ah direktor ur! (Könyöktől fátyolozott hálás mosoly.)

„Általánost“ jelent, amely értelmezésem szerint nagy általános szeretetet és türelmet jelentene, felekezet, párt, előítélet és elfogultság nélkülit. Ebben az értelemben az Egyház nem katolikus, hanem pusztán csak római felekezet. És önkéntes igazán alattvalóm, mert önként csak egy uralkodót ismernek el, a Szentséges pápát.“

Majd egy — úgy látszik fő-szereplőjét így beszélteti:

„... azok az üvöltő képmutatók — ezt egy haragos kézműdolattal mutatva a nyílt tér eleje felé, a hál-körmenetet vezető papok megjelentek, — mondaná — ez egyszer csakugyan és váratlanul sakkot kaptak a királytól!

Majd alább:

Nézd! Itt jönnek a férfiak jövődöbéli megrotói — leányok, a papok által arra nevelve, hogy legközelebb és legközelebb hozzátartozóikat elárulják! Szegény gyermekek! Még mit sem tudnak a célról, a melyre életüket szánták. Bárcsak meghalhatnának most, hitük ártatlanságában és együgyűségében, mennyivel jobb volna mindenkire nézve!

A jeles ur később a néphez szól a következőképen:

— Hova sietsz, ah, együgyű nép? Imádkozni Istenhez? Isten imádkoztatok hozzá, az Ő villámlásának fényében! az Ő dörgésének morajában! az Ő székesegyházának felhőkupolája alatt. Imádkoztatok egész lelkekkel, elmétekkel és szívetekkel, és hagyjátok a parádés ájtatoskodást és szemforgatást a papokra és ezekre az ártatlan kis gyermekre, a kik még nem tudnak egyebet, csak engedelmeskedni a zsarnokoknak!

A nép hallotta és mély csöndben figyelt. Minden arc a szónok felé fordult és mintha senki sem törődött volna a sebesen hulló záporral. A papok közül az egyik, a ki a szértebbent gyermekereget iparkodott összerelni, hogy a meghatározott rendben vonuljanak a templomba, föltekintett, hogy a hirtelen beállt mély csönd okát megtudja, és egy átkot mormogott összeszorított foga közül. De még az átok ki sem siklott teljesen a száján, keze jelt adott a szent ének újra kezdésére, és a következő pillanatban a „Szent Szűz“ litániája zendült meg a körmenetet vezető stentori hangján. A papok parancsa és haragos tekintete által megfélemlítve a leányok és gyermekek remegő hanggal csatlakoztak az énekhez és engedelmesen vonultak a templomajtón keresztül a székesegyházba.

Dr. X-né, királyi tanácsos, estélyt ad, legjobb barátinót siet személyesen meghívni. Nagy sietségében majd beleütközik dr. Y-né országgyűlési képviselőbe.

— Ah, szervusz Etlkám! Már kerestelek otthon, ugyanis a holnapi estélyre akartalak meghívni. Remélem, jössz?

— Ezer örömmel, édes Ilonkám!

— Férjedet is elhozod ám!

— Sajnálom, de nem tehetem.

— Ugyan miért?

— Tudod, nálunk holnap nagy takarítás lesz s azon felül a kis baba is gyengélkedik s így férjem nélkülözhetetlen otthon.

— Jaj be kár! Hát olyan bajos dolog az a háztartás?

— Bizony az! Szegény férjem meg sem áll egész nap. A főzés, takarítás, kis gyermek sok időt vesz igénybe. No de szervusz! Képzeld csak mily képtelenség! Néhányan fixideája a férfiemancipáció s hoztak e tárgyba javaslatot, mit ma fogunk megvitatni. Természetesen opponálunk!

— Ne is engedjétek ám! Tehát a viszontlátásra!

Amit irtam, megírtam. De, hogy kihív-e párbaire eme cikkem miatt valamely harcias nő-kolléga, arról nem felelek! Csak azon töröm a fejemet most már, minő fegyvernemet válasszak: főzőkanalat-e, vagy pecsenyeforgató nyársat?

Láng Rezső.

Végül, s erre helyezük a fősúlyt:

„Sancta Dei Genitrix
Ora pro nobis!“

énekelték a templomba vonuló gyermekek.

— Sancta Dei Genitrix, ora pro nobis! — visszhangozta Thord, — Halljátok ezt ti férfiak? Halljátok ezt ah, asszonyok? Mire tanít ez benneteket? Istennek Szent Anyja! Ki volt ő? Nem volt-e asszony csupán, a kihez Isten leszállott? És mi ennek a tanúsága rátok nézve? Nyilván csak ez, hogy a férfiak hasonlóak legyenek Istenhez, az asszonyok pedig Isten anyához hasonlóak! Mert minden e világra született igaz és bátor emberben benne van Isten, — Istenből vétettet és Istenhez tér meg. És minden asszony, a ki egy ilyen igaz bátor embert szül a világra, egy megtestesült Istenséggel ajándékozza meg a földet! Sancta Dei Genitrix! Legyetek Isten anyjához hasonlóak, oh, asszonyok! Legyetek Istenhez hasonlóak! Legyetek Istenhez hasonlóak, igazságban, bölcsességben, szabadságban! Ne engedjétek, hogy az Ördög erőt vegyen rajtatok. Mert van ördög, valamint van Isten; — a rossz létezik, valamint az Isten, — és mégis a rossz is Istentől származik, a mennyiben Isten nélkül nem lehet sem rossz, sem jó. Segítsünk Istennek mi, az ő gyermekeit, legyőzni a rosszat, mely Benne van, azzal, hogy legyőzzük magunkban — és azzal, hogy nem engedjük elhatalmasodni felettünk! Így lehet csak az Isten merő jószág, — merő igalom! Csak így nem bánhat bennünket, gyermekeit többé; csak így kimélhet meg bennünket a sok gyötrelmes bánattól és pokoli kínoktól, a melyekről nem tehetünk!

Elhallgatott. Az ének megszűnt, a gyermekek beértek a templomba, a melynek ajtai tárva-nyitva maradtak. De a nép künn maradt a téren tömegbe verődve, a mely folyton sokasodott.

— Oda nézzetek! — kiáltotta Thord, — az épület, melyet Isten házának hívnak nyitva áll — miért nem mentek oda mind? Vannak odabenn kincset érő márványok, kincset érő képek, drága kövek és ereklyék — és egy hatalmas oltár, a melyet halott, gonosz királyok emeltettek, hogy pénzüikkel váltssák meg népük ellen elkövetett bűneiket. Vannak odabenn papok, a kik nyilvánosan bűntölnék és imádkoznak, és titokban élvezik a test gyönyöreit. Vannak szegény és tudatlan asszonyok, a kik elhisznek mindent, a mit azok a papok mondanak nekik, — és ti mindezt láthatjátok ha oda bementek. Miért nem mentek hát? Miért maradtok itt, velem?

Halk moraj keletkezett a tömegben, hasonlóan a haragos tenger morajához, de hirtelen ismét mély csendbe vészett

Urak! Urak! Budapesti Hírlapot író és olvasó Nagyságos és Főtisztelendő és Tisztelendő urak!

Olyan lapba, melyben ilyet is írnak, nem szabad egy Istentől kapott s szent Egyháza által kinevelt talentumnak dolgoznia!

Olyan lapba, melyben ilyet írnak a Dei Genitrixről, nem szabad annak a Sancta Dei Genitrixnek oltárain szerzett pénzzel előfizetni!

Ezeket a szavakat már nem a néppárt, nem a hecckápláni okvetetlenkedés; ezeket a papi önértet, a lelkiismeret intézi Önökhöz!

Hogyha már eltűrtük azt, hogy Zilahi Simonék egy általunk támogatott lapban népbutító, csalók és képmutatók gyanánt mutassanak be bennünket a világnak, arról mégis csak jó lesz tenni, hogy filléereinkkel az Isten Anyjának gyálázását elő ne mozdítsuk.

Delta.

Dr. RIFFER GÉZA orvos lakását a szent György kórházból Öreg-utca 16. sz. alá tette át, hol naponta rendel d. e. 7—9 óráig és d. u. 2—3 óráig.

ÜJDONSAGOK.

— **Névnep.** A Ferenc József nőnevelde gyermekerege tegnap este megható ünnepélyt rendezett. A szeretet ünnepe volt ez, melylyel a mindenkori által oly őszinte szívvel szeretett igazgató, Szuborics Jenő apát-kanonokot üdvözölték névünnepe elő-estéjén. A műsor minden darabja, illetőleg azoknak előadása, annak a csodálatra méltó gondnak, türelemnek, valamint jóízűségnek bélyegét viseli magán, a melyről a Ferenc József nőnevelde mindenkinek elismerését vivja ki a maga számára. Egyébiránt álljon itt a műsor egész terjedelmében:

NÉVÜNNEPÉLY

Nagyságos és Főtisztelendő

Szuborics Jenő

apát-kanonok és intézeti igazgató Úr tiszteletére.

Műsor:

1. „La chasse aux gazelles.“ A. Calvini. Zongorán négy kézre játszzák: Szkalja Jolán és tanítónője.

2. *Óvodások köszöntője.* Előadják: Halmosy Gizella, Hammermüller Etel, Lojdl Emma, Steer Anna.

3. „Névnapi üdvözlő.“ Az externátus elemi iskola nevében mondja: Szabady Anna.

4. *Üdvözlő beszéd.* Az elemi népiskola nevében mondja: Hazay Ilona.

5. „Die Klostersglocken.“ Leféburr-Vely. Zongorán játszza: Kovách Vilma.

6. „Üdvözlő dal.“ Szögdi Endrétől. Éneklük a belnővendékek.

7. *Alkalmi párbeszéd.* Előadják: Juhász Mária, Hajós Ilona, Németh Margit, Fekete Ilona, Szabó Ilona, Illés Julia polg. iskolai növendékek.

8. „Les trois soeurs.“ Theodore Cesten. Zongorán hat kézre játszzák: Hegyi Otília, Hatos Mariska, Szkalja Lenke.

9. *Üdvözlő beszéd.* Francia nyelven előadják: Bem Mária, Doleschall Edit, Fischer Etel, Hatos Mária, Hegyi Otília, Kovách Vilma, Körmendi Ilona, Lukács Anna, Mannock Margit, Naszluhász Mária, Pentz Erzsébet, Szkalja Jolán belnővendékek.

10. „Magyar népdalok.“ Zongorán előadja: Kovách Vilma.

11. „Üdvözlő dal.“ Éneklük a belnővendékek.

Szuborics Jenő mély meghatottsággal válaszolt az ártatlan szívek jó kívánságaira. Megköszönte a gyengéd figyelmet, hiszen a szeretet volt eddig is minden jutalma, a melylyel a kitűnő intészet mindenkor elhalmozta. Kérte továbbra is szeretetüket, a melyért az Isten bőszéges áldását fogja leesdeni a kedves üdvözlőkre.

— **Vármegyei közgyűlés.** Tegnap délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott Fejérvármegye törvényhatósága. Viharra volt kilátás a székház-kérdésben s szélsőend lepte meg a hallgatóságot a teremben. Legelőször a közíg. bizottságból kilépő 5 tag helyét töltötték be. A kiléptettek és pedig Kenessey Gyula, Detrich Zsigmond, dr. Paizs Gyula, V. Végh István és Koller Tivadar ujjlag megválasztattak.

Csinos kis vitát keltett a székesfőváros közönségének átíratra a póttartalékosok behívásáról szóló honvédelmi miniszteri törvényjavaslat ellen. Gyapay Pál emelkedik fel szólásra s általános érdeklődés mellett bizonyítja, mennyire terheli e javaslat Magyarország közönségét pénz- és vér-áddal. Az átkos közönséges állapotot festi s vele együtt a hadsereg osztrák szellemét. Majd, miután felkiált Ciceróval: „Meddig élsz vissza még türelmünkkel Catilina?!“ egyidejűleg indítványozza, hogy a közönség pártolóláig terjessze fel Pestvármegye főllátat.

Fiaih főspánt igazgatót tette a Ciceróból vett idézet s kijelenti, hogy ha a biz. tag Catilina alatt a kormányt értette, más megjegyzése nincs, minthogy a kormány addig vezeti az ország ügyeit, a meddig azt a többség kívánja; ha Catilina alatt a király személyét értené, kénytelen volna rendreutasítani a biz. tagot. A mi a hadsereg szellemét illeti, örekedjünk, hogy az megváltozzék.

Gyapay Pál tiszteli az elnöki jogokat, a ki

rály iránt sokkal nagyobb lojalitással viseltetik, hogyszem a vitába belehozni s épen azért kijelenti, hogy ez esetben rendreutastásnak helye nincs.

A vita vége az lett, hogy az átirat pártólólág terjesztetik fel.

A mult közgyűlésen nagy port vert szék-házkérdés bámulatos simán ment keresztül. Egyhangulag elfogadtatt az állandó választmány javaslata, mely szerint a pénztárhelyiség s a régi telekkönyvi helyiség egy része 1905 augusztus 1-ig 1100 korona évi bérért az állami pénzügyi hivatalok részére átengedtetik.

Vitát egyéb tárgy nem provokált, a közgyűlés 12 óra után véget ért.

— **Gyászmlae Vörösmarty Mihályért.** 1855. nov. 18-án halt meg Vörösmarty Mihály, a magyar nemzet legnagyobb költője. Fejérmegyét, illetve Székesfejérvár városát a kegyelet és büszkeség érzelmei fűzik a magyar költők királyához. Ennek a kegyeletnek kifejezése lesz az a requiem, a mely 20-án, azaz csütörtökön fél 8 órakor a ciszterciák templomában fog a Mindenhatónak a boldogulnak lelke üdvéért bemutatni.

— **Az országos képzőművészeti műkedvelő kiállítás.** Néhány nap mulva tarka látványosság-nak lesz szintere a Magyar király szálloda néhány emeleti terme. Vasárnap, azaz f. hó 23-án nyílik meg ugyanis a rendkívül fényesnek és szépeknek ígérkező amatőr-kiállítás, mely iránt mind szélesebb körre terjed az érdeklődés. Már három napja lejárt ugyan a képek beküldésének határideje, mégis folyton érkeznek fényképek és festmények az ország minden részéből úgy, hogy a rendezőség kénytelen volt a helyiséget még egy teremmel kibővíteni. Tegnap küldték szét a megnyitási ünnepélyre szóló meghívókat a vidéki és helybeli előkelőségeknek, ma pedig a kiállítási falragaszok mentek szét a szálrösa minden irányába. A kiállítók, mint értesülünk, kevés kivétellel már eddig bejelentették érkezésüket a megnyitási ünnepélyre s így előreláthatólag vasárnap élnék lesz városunkban az idegenforgalom. Az eddig bejelentett budapesti vendégek száma máris meghaladja az ötvenet. A vendégek tiszteletére vasárnap d. u. 1 órakor ebéd lesz (étlap szerint) a Magyar király szálloda földszinti éttermében s Barnai Ignác szállodásnak ismét alkalma lesz a konyha és pinceművészet terén eddig szertzet jőhrnévét gyarapítani. A rendezőség ez alkalomból ez uton is felhívja az érdeklődő hölgyeket és urakat, hogy a vendégek iránti tiszteletből az ebédnél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

— **Főigazgatói látogatás.** Spiló Lajos, a székesfejérvári tankerület kir. főigazgatója a mult héten fejezte be látogatásait a pécsi középiskolákban. Meglátogatta az ottani ciszterciák főgimnáziumát, majd a főreáliskolát vette a szokásos vizsgálat alá. Működését a konferenciák megtartásával ma fejezte be teljesen.

— **Esküdtörzsi tárgyalás.** Az esküdtörzsi ciklus vége felé járunk. Tegnap Rákász Márton 20 éves földműves legény ült az esküdtörzsi előtt, mert egy kocsmai verekedés folyamán bátyjának védelmére kelt s Göncöl Istvánt fejbe, majd hasba szurta úgy, hogy két nap mulva meghalt. Szándékos emberöléssel volt vádolva s egy napi tárgyalás után meghozta ítéletét az esküdtörzsi bíróság, mely szerint 4 évig lesz lakója Rákász a börtönnök.

Ma az életből egy közönséges kép került az igazságszolgáltatás komoly színpadára. Mester Vendel csabdi lakos, cseléd kenyéren élt s iszákos ember volt, a felesége meg nagyon is kikapós. Ez év július havának elején régi szokás szerint ismét összezörtentek a házastársak, mire Mesterné a felvett fizetéssel atyjához, Kiss Józsefhez ment. Mester ezt sehogyszem szivele el, július 2-án revolvert vett magához ipa lakására ment s ott dulakodás közben először Kiss József lábát, majd felesége mellett s végre sógora kezét lötte meg. Szándékos emberölés büntette miatt emelt ellene vádat a vádhatóság. A védelem dr. Saára Gyula ügyvéd kezében van. A bizonyítási eljárás csak délután vette kezdetét s így esti 10—11 óra előtt ítélet-hozatalra nem kerül a sor.

— **A bucsu-utcai rablőgyilkosság** ügyében a részletes vizsgálat már csak a védelem részére szükséges ténykörnyemények felderítésére szorítkozik. Legalább is erre enged következtetni az a körülmény, hogy bár az igazságügyi orvosi tanács már két ízben mondott véleményt a még mindig rejtélyes ügyben s bár két ízben kimondták a szakértők, hogy az öngyilkosság ez esetben ki van zárva s fellélenül gyilkosság forog fenn, mégis megzavarják siri nyugalmát a természetellenes halát szenvedett agg hölgynek, hogy konstatálják, vajjon fulladás okozta-e halálát avagy a mellre gyakorolt külerőszak folyamán bekövetkezett belső elvérzés.

Hogy az exhumálás megtörténik, az most már kétséget nem szenved, az igazságügyminiszter illetékes azonban döntenie oly irányban, hogy az igazságügyi orvosi tanács tagjai itt a helyszínen végzik-e a boncolást, vagy pedig Budapesten. Mi, laikusok méltán csodálhatjuk ezt az egész vizsgálati eljárást. Augusztus hó 11-én történt a bűneset. Akkor helyszíni szemle volt, fel is boncolták a tetemet s most három hónap mulva van szükség a halál-ok megállapítására! Hát akkor mi szükség volt az első boncolásra vagy ha akkor nem tudták megállapítani azt, a mire szükség volt, most talán három hónapi porladozás után azt meg tudják állapítani? Lesz itt annyi orvosi vélemény, hogy azok között temetik el az egész bűnesetet. Bármiként álljon is a dolog, annyi bizonyos, hogy az első ízben foganatosított, illetve megindított vizsgálat nagyon hiányos lehet, ha a részletes vizsgálat ily hosszú időt vesz igénybe. A hosszú vizsgálati fogság de meg a legnagyobb titoktartás mellett is lassanként kiszivárgó vizsgálati adatok kétségtelemné teszik, hogy Krausz F. Vilmos pénzügynök ellen oly körülmények merültek fel, melyek az ő tettségére engednek következtetni s így az igazságügyi orvosi tanács eljárása után a vádindítvány aligha késheik soká. A mennyiben az exhumálás e hét folyamán megtörténik, még az esetben sem kerülhet már a decemberi esküdtörzsi elé ez az ügy, ha a vádtanács határozata ellen a védelem a felfolyamodást mellőzi.

— **Az őrmesteri hatalom.** Lechner József gyógykövacs őrmesteri rangban szolgálja a helybeli uhánus-eredet. Mivel pedig a katonai mester-embernek csak úgy felig-meddig ismerik a katonai fegyelmet, hát nagyon gyakran követnek el olyan dolgot, a mely a katonai egyenruhának nem nagy dicsőségére szolgál. Tegnap este csinált egy ilyen stílikt Lechner. Este 6 órakor ugyanis jegy nélkül beült a zichyfalvai állomáson egy vasuti kocsiába s mert a vasuti kalauz a jegy árát merte tőle követelni, hát egyszerűen kardot rántott s szerencsére nem ő volt erősebb, mert máskép a szegény kalauz huzza ki a lutrit. A székesfejérvári állomáson a kalauz a forgalmi tiszt elé állította a jegy nélküli strázsamestert s mert itt is durva komizkodással állt elő, a forgalmi tiszt az uhánus laktanyába küldött járórért, addig is Simon Ferenc rendőr őrizetére bízta a hetvenkedő altisztet. Ekkor már Lechner gyáván viselte magát, a pályaudvar balszárnya felé eső tekepályán át szökni akart, ebben természetesen Simon rendőr meggátolta. Ismét felülkerekedett benne a katonai büszkeség, kardot rántott s mert a rendőr sem késett a kardrántással, hát csakhamar elcsendesült. E közben jött a járőr s szépen bekísérte a laktanyába. Csodálatos dolog, hogy a járőr nem vette el Lechner kardját, pedig tudvalevőleg az is a mindenható „Vorschrift” írja elő. Amde sokkal szebb komédia következett ezután. Egy negyed óra mulva Lechner őrmester tüntetőleg a pályaudvaron sétált jeléül annak, hogy a „civil bagazs” beszélni a kaszárnyában akármint, azt ott kutyába se veszik. A jelenlévők állítása szerint az őrmester ittas állapotban volt. A mennyiben a rendőrt néhányszor meglökte az őrmester, az állomásparancsnokságnál tesz a ha-

tóság feljelentést. Ugyan megilleti-e Lechner ezeket után az őrmesteri kitüntetés, mert hisz katonaként a csillg a katonai éretyek elismerését jelenti. Mily éretyei lehetnek Lechner őrmesternek?!

— **Ertesítés.** A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy tevékenységemet a kath. körök Országos szövetségének titkári állása annyira igénybe veszi, hogy kénytelen voltam a Keresztény Szövetkezet Központjának ügyvivő igazgatói állásáról lemondani, megtartván azonban továbbra is közreműködésemet a Keresztény Szövetkezetek központjánál mint igazgatósági tag. Az ügyvezetést a Keresztény Szövetkezetek Központjánál dr. Vildfeuer Károly úr ügyvivő igazgató vette át. A levelezésben, ügyvezetésben netalán előforduló késedelem elkerülése érdekében tisztelettel felkérem tehát a nagyérdemű közönséget, hogy a Keresztény Szövetkezetek központját érdeklő ügyekben ezentúl ne hozzám, hanem közvetlenül a Keresztény Szövetkezetek Központjához, vagy igazgatóságához (Budapest, VIII., Baros-u. 59.) fordulni sziveskedjék. Kelt Budapesten, 1902. nov. 11-én. Dr. Gyürky Ödön, s. k.

— **Egyleti hírek.** A helybeli jótékony nőegylet a szegénysorsu iskolás gyermekek között az évenként szokásos teliúruha kiosztást folyó évi november hó 20-án délután 3 órakor a polgári leányiskola vizsga termében fogja megtartani.

— **A Pinkász-féle betörés.** Megirtuk annak idején, hogy Pinkász Zsigmond nádor-utcai fűszerkereskedő üzletébe f. hó 8-án éjjel betörték s onnan mintegy 400 korona értékű fűszert és italneműt loptak el. A rendőrség a vidékre is kiterjesztette a nyomozást s eddig sikerült némi eredményt elérni. F. hó 9-én ugyanis a hajnali vonattal több csizmadia-mester utazott Budapestre. Velük egy kocsiba került két ismeretlen alak a kik csakhamar elkezdtek lakmározni az uton. Egymásután bontogatták a szardíniás dobozokat, a cognacos üvegeket, sőt a zsákból józú szuszor is került elő. Elmondták a berugott idegenek, hogy ok állandoan Pinkásznál vásárolnak s rendszerint éjjel munkálódnak, mert kucsberek. Kelenföldig utazott a két betörő, onnan villányoson mentek be Budapestre. A rendőrség az így nyert személyleírás szerint megállapította, hogy az egyik tettes Hacsik Pál Lipót izr. vallásu, szentesi illetőségű, 25 éves, rovvott multu pincér, a ki a főváros területéről ki van tiltva. Budapest rendőrsége a történetről értesített, valószínűleg rövid idő alatt elcsipi a jeles firmát.

— **Felhívás az állami tisztviselőkhöz.** Az állami tisztviselők székesfejérvári körének alapszabályait a szeptemberi közgyűlés által kiküldött bizottság elkészítvén, tisztelettel felkérem az összes állami tisztviselő urakat, hogy az alapszabályok végleges egybeállítása céljából f. évi november 20-án (csütörtökön) d. u. 2 órakor a főreáliskola tornatermében tartandó közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek. Dr. Kulhy József, elnök.

— **Jótékonyág.** Dr. Kneifel Ferenc ügyvéd az Erzsébet-népkonyha javára 3 k. 80 fillért küldött be szerkesztőségünkbe. Az adományt illetékes helyre juttatjuk.

— **Színház.** Bevonultak már az új szezon színészei. A közönség érdeklődéssel várja őket, mert az előre szállongó hírekből nem hiányzott az érdekes vonás. Minket a dolog csak úgy érdekel igazán, ha a szépeknek hirdettet művésznők csakugyan művésznőknek bizonyulnak.

A holnapi, első előadásón Kuruc Feja Dávid c. történelmi színmű kerül színre.

— **Lopások.** Belegrai István néhány nap óta Matusek István Széchenyi-utcai vendéglősnél szolgál, mint kocsis. Mikor elfoglalta helyét, elődje Orosz Mihály megmutogatta neki működési körét s aztán a két kartárs érzékeny bucsut vett egymástól. A bucsu Belegraira nézve volt érzékeny, mert az alig 18 éves Oroszsal eltűnt az ezüst zseborája is. A rendőrség megindított a nyomozást s nem eredménytelenül, mert a csendőrség a fiatal tolvajt Lovasberényben elfogta s nála az órát megtalálta. Orosz a bíróság elé kerül. Valószínűleg ez követte el Vámi Péter kárára a szerszámlopást is. — Boda János sórpince-utcai lakostól f. hó 15-én munkát és éjjeli szállást kért egy napszamos. Boda teljesítette az idegen kérelmét, a ki megfizetett érte, mert reggel egy 18 korona értékű szürel kerekét oldott.

**Lelkész
harangozó... takács
házas.**

A tudomány és társadalom minden rétegében rohamosan fejlődő haladás, a kultúra zenitjén álló kor megváltoztatja az emberek egyéniségét s az erény és a bűn fogalma, az érdem és beszámíthatóság vele változnak. A műveltség netovábbí fokán álló századeleji ember lelkületében igen sok van már a megmetyéyzett lélekből; a lovagkor idealizmusa helyébe az egoizmus lép, az istenfélelem helyét az atheizmus foglalja el. Elni és élvezni akar az emberiség, bármí áron; az eszközt nem válogatja, csak a kivétel módját; nem azt festi feketére a bűn, a ki elköveti, hanem a kiról kitudódik, hogy bűnt követett el; a törvény csak arra sujt le, a ki ügyetlenül csinálta dolgát, a társadalom pedig csak annak hódol meg, a kinek pénze és kifogástalan megjelenése van. A szív érzését és a lélek nemességét, tisztaságát nem publikálják a Röntgen-gépek sem. A látszat, az minden. És a ki ekként gondolkodik, a kinek cselekvései ezek szerint irányulnak, az a felvilágosodott, a törvényekkel és a társadalmi előtételekkel ismerős ember; mindent megfontolva, az eshetőségeket kiszámítva cselekszik; tudatával bir manipulációja következményeinek s mert üzemeit ügyesen tudja leplezni, ha egyszer-egyszer le is hull róla a lepel, az igazságszolgáltatás mérlegét megköti a magánfél joga, lévén, esetleg magánvádból üldözendő büncselekményről szó.

Ezek után tényeket sorolunk fel. Az utcséi árokban született csirkefogó, az éhségtől izított hajléktalan, ha életfentartási ösztönét követve az éhhalál előtti utolsó órában feltör egy pékboltot, ott jólakik s még két napi elemózsiát a tarisznyájába rejt, felütik ellene a büntetőrendvénykönyv 340. §-át s feltétlenül megbüntetik s a körülményektől függ, hogy az öt évig terjedhető fogháznak mennyi ideig lesz lakója.

Ha egy 16—17 éves serdülő leány elaggott, beteg édesanyjának adja a cselédbérét az utolsó garasig, s ruhája lerongyolódván a gazdájától a szekrényen felejtett erszényből ellop 3 forintot, hogy felöltözködjék belőle, kérlelhetetlen a törvény szigora vele szemben is s lopás büntette miatt került a vádlottak szegyenpadjára, hogy onnan mint rabviselt leány önmaga boldogtalanságában a nagy bűnösök boldogsága a kétségbeesés örvényébe kergesse.

Ez törvény, ezt tisztelnünk kell s a ki nem tisztelt, ismét a büntetőtörvénykönyv rüleg págrafusával kerül komoly összeütkezésbe.

Mehetünk tovább. Laky István sár-abai ev. ref. lelkész neje és Csorba Károly kecskeméti kir. törvényszéki bíró neje testvérek. Előkelő család sarjai s visznek a házhoz egyenként 80000 koronát. Laky Istvánnak, mint a sár-abai ev. ref. hitközség lelkipásztornak van annyi jövődelme, hogy tisztességes polgári háztartással boldogan, anyagi gondok nélkül élje napjait. Éli is világát s lassankint oda jut, hogy a takarója nem elég hosszú. Bűnös útra lép. Két kötelezőn, tehát magánokiraton meghamisítja a sógoránje aláírását s 116000 koronát követel tőle. Az aláírás valódiságának igazolására akadt két tanu: Csörgő József sár-abai ev. ref. harangozó és a lelkész egykori gazdaasszonyának fia: Mészáros Gábor takácsmester. A manipuláció azonban nem sikerül, Csorba Károlyné kijelenti, hogy a kötelezőket nem írta alá, de ezt nem is tehette, mert Sár-Abán, a hol az aláírás, illetve kezeltetés állítólag történt, soha sem volt. Amde ez utóbbi kijelentés cáfolatára is akadt tanu Kohn Jakab sár-abai házáló személyében, kijelenti, hogy ő igenis látta Csorbánét Sár-Abán.

Csorba Károlyné bűnvádi feljelentést tesz Laki István lelkész ellen magánokirat hamisításnak büntette miatt. A vizsgálat megindul, két irázzsakértő az aláírás hamis volta mellett foglal állást, a harmadik határozott véleményt nem ad. A mi azután történik, annak tanuja nincs, talán csak a legközelebbi érdeklődők. A család tekintélyes tagjai, a jóbarátok és ismerősök látják a fejlődő veszedelmet s elképzeljük a kéro és könyörgő levelek hosszú sorozatát, a személyes közbenjárását, a melyek a feljelentő szívet meglágyítják, készül egy közjegyzői okirat, a vádat

visszavonják, a vizsgálóbíró kutató szeme többé nem hivatott a vizsgálatra, a letartóztatást nem foganatosíthatja, mert a könyörgések súlya alatt győz a bűnbocsánat, az igazságszolgáltatás többé nem avatkozhatik az ügybe, lévén magánvádból üldözendő cselekmény.

Laky István úr nem lesz rabviselt embert cselekménye felett a közvélemény mond ítéletet. A közvélemény, mely nem keresi a jogformákat, mégis bizonyára Csemegei s a többi törvénygyártó urakénál erősebb jogérzékkel nem nyugyan börtönajtot a bűnösnek, mert az ő kezében a büntetőtörvénykönyvnek ereje, hatalma nincs. A közvélemény pedig ítél és megbocsájt. Megbocsájtja Laki István lelkész urnak nyereségvágyból eredő s talán már megbánt ballépését, mert Ura és Istene nevében ő is bűnbocsánatot hirdert híveinek. Megbocsájtja Csörgő József harangozó és Mészáros Gábor takács hamis tanúságtételét, mert hisz tévedni emberi dolog. Ők bizonyára kaptak ezen szivességükért egy-egy meleg kézszoritást s egy még melegebb ígretet is. Hűséges tisztelői ők bizonyára a lelkész urnak s állandó tanui is, mert egy 9 évvel ezelött lefolytatott peres eljárásban is ők voltak a peröntő személyek. Megbocsájtja a közvélemény Kohn Jakab házáló tévedését is, mert hisz ő — kivüle talán senki — tudja csak, miért tette.

Ha Laky István lelkész úr esetleg visszavonul a szószéktől s mintegy 25 évi lelkészkedése után nyugalomba vonul, felejtik tévedését s boldog lehet.

A szindarabnak vége s csak azt láthatjuk most is, hogy nagy beteg a társadalom lelke, nem lüktet benne a krisztusi erő, mert sokaknak bálván a s teteteinek rugója: a pénz.

-- s -- g.

Régi nemesi ügyekben szakszerű felvilágosítást ad a „Nemesség” szerkesztősége Budapest, IV. Magyar-utca 6.

5881/Tk. 1902. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székesfehérvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a fejérme gyei közp. árveréstartó végrehajtatónak Breuer Jakabné szül. Stern Lina végrehajtatást szenvedő elleni 600 korona tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtatási ügyében a székesfehérvári kir. törvényszék a székesfehérvári kir. járásbíroság területén levő Káloz községben fekvő a kálozi 349. sz. betétben A I. 1 sor 451. hrsz. beltelki kert és 2 sor 452.

hrsz. 215. sz. beltelki lakház és udvarból álló majorsági birtokra az árverést 3734 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelet és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi december hó 16-ik napján délelötti 9 órakor Káloz községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 % -át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Székesfehérvárott, 1902. évi szeptember hó 20-ik napján. A kir. tszék telekkönyvi hatósága

Chapó,
kir. tszékí bíró.

8850/Tk. 1902. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székesfehérvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy fejérme gyei közp. árveréstartó végrehajtatónak Hermann György végrehajtatást szenvedő elleni 200 korona tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtatási ügyében a székesfehérvári kir. törvényszék a székesfehérvári kir. járásbíroság területén levő Lovasberény község határában fekvő a lovasberényi 1265 sz. betétben A I. 1—2 sor 647. 648. hrsz. a felvett 360 sz. beltelki ház, udvar és kertből álló zsellérbirtokra az árverést 829 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelet és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi december hó 16-ik napjának délelötti 9 órakor Lovasberény községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Székesfehérvárott, 1902. évi szeptember hó 19-ik napján. A kir. tszék telekkönyvi hatósága

Chapó,
kir. tszékí bíró.

Mészáros Miklós

a magyar kir. szabad. osztálysorsjegyek főelárusítója

Budapest, VIII., József-körút 22—24,

ajánlja a m. kir. szab. osztálysorsjegyek főáruadjából való
közvetlen beszerzését eredeti árakban:

☛	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{1}$	☛
☛	1.50	3.—	6.—	12.—	☛
korona.					

Megrendeléseket czélszerűségből postautalványon kérem

☛ Kuzás már november hó 20 és 21-én. ☛

Nyomatott Szammer Kálmánnál, Székesfehérvárott.